

DADES GENERALS

Curs acadèmic	Curs 2023/2024
Tipus de curs	Màster de Formació ³ Permanent
Nombre de crèdits	60,00 Crèdits ECTS
Matrícula	1.400 euros (import preu públic)
Requisits d'accés	Llicenciats/graduats en Ciències de la Salut: Farmàcia, Medicina, Enfermeria Especialistes en Farmàcia Hospitalària Farmacèutics d'Atenció Primària Farmacèutics Comunitaris
Modalitat	On-line
Lloc d'impartició³	Online
Horari	Online
Direcció³	
Organitzador	Departament de Farmacologia
Direcció³	Julio Cortijo Gimeno Catedràtic. Departament de Farmacologia. UV. Fundació ³ Investigació ³ del Consorci Hospital General Universitario de Valencia.
Terminis	
Preinscripció³ al curs	Fins a 23/02/2024
Data inici	Gener 2024
Data fi	Desembre 2024
Més informació³	
Telèfon	961 603 000
E-mail	informacio@adeituv.es

PROGRAMA

Teràpies biològiques i immunosupresores.

TERÀPIES BIOLÒGIQUES

- Generalitats
- Tipus de teràpies biològiques
 - Citocines o proteïnes recombinants
 - Antagonistes de citocines
 - Anàlegs de receptors solubles (molècules de fusió³)
 - Anticòsos monoclonals
 - Inhibidors (no Ac) d'activitat tirosina cinasa
- Aspectes farmacocinètics de la teràpia biològica
- Bioequivalència en la teràpia biològica
 - Aplicació³ de les Teràpies biològiques en malalties no inflamatòries
 - Teràpies biològiques en el càncer
 - Altres teràpies biològiques antiangiogèniques

**INMUNOSUPRESORES

- Generalitats
- Classificació³ dels fàrmacs immunosupresores
- Immunosupressió³ en el trasplantament d'òrgans
- Teràpies immunosupresores en malalties autoimmunes
 - Teràpies immunosupresores en l'artritis reumatoide
 - Teràpies immunosupresores en altres malalties autoimmunes
 - Teràpies biològiques en les malalties respiratòries

Teràpia antiinfecciosa

- Antimicrobians. Característiques. Criteris d'ús.
- Estratègies de millora de l'ús d'antibiòtics. Programes d'Optimització³ d'Antibiòtics (PROA). Aportació³ del Farmacèutic. Optimització³ de paràmetres farmacocinètics/farmacodinàmics.

3. Infeccions respiratòries: Pneumònia adquirida en la comunitat i Pneumònia nosocomial.
4. Infeccions urinàries.
5. Infecció de pell i parts blanques.
6. Infeccions osteoarticulars.
7. Infecció intraabdominal.
8. Infeccions del Sistema Nerviós Central.
9. Bacterièmia associada a catèter.
10. Endocarditis infecciosa.
11. Sèpsia.
12. Profilaxi Antibiótica en Cirurgia.

Urgències i vigilància intensiva.

1. MANEIG DEL MEDICAMENT EN URGÈNCIES I UNITATS DE VIGILÀNCIA INTENSIVA.
2. LOGÍSTICA DELS MEDICAMENTS EN URGÈNCIES I UCI. GESTIÓ D'ESTOCS.
3. ORGANITZACIÓ DEL MANEIG DE PACIENTS EN URGÈNCIES I UNITAT DE VIGILÀNCIA INTENSIVA.
4. SEGURETAT I CONTROL DE LA MEDICACIÓ EN ELS SERVEIS D'URGÈNCIES.
5. LA HISTÒRIA FARMACOTERAPÈUTICA EN EL PACIENT D'URGÈNCIES. ENTREVISTA CLÍNICA
6. MONITORIZACIÓ DE LA MEDICACIÓ EN VIGILÀNCIA INTENSIVA.

Nutrició artificial

1. OBJECTIUS NUTRICIONALS DE LA INTERVENCIÓ NUTRICIONAL
2. CONSEQÜÈNCIES DERIVADES DE LA DESNUTRICIÓ
3. CAUÇA I ALTERACIONS METABÒLIQUES:
4. CRITERIS DE INTERVENCIÓ NUTRICIONAL I DE SUPORT NUTRICIONAL
5. CALCULE DELS REQUERIMENTS ENERGÈTICS DEL PACIENT
6. EFECTE NUTRICIONAL I IMMUNOLÒGIC DE LA NUTRICIÓ ENTERAL I PARENTERAL
7. VIES D'ACCÉS EN L'ADMINISTRACIÓ DE NUTRICIÓ PARENTERAL

Toxicologia.

1. Bases i fonaments de la toxicologia. Definició i generalitats.
2. Classificació dels tòxics i de les intoxicacions
 - 2.1. Classificació de tòxics
 - 2.1.1. En funció de la seua naturalesa
 - 2.1.2. Segons els usos i aplicacions del tòxic
 - 2.1.3. En funció de la via d'entrada
 - 2.1.4. Efecte dels tòxics.
 - 2.2. Classificació de les intoxicacions
 - 2.2.1. Atesa la rapidesa amb què s'instaura el procés tòxic
 - 2.2.2. Intoxicacions accidentals
 - 2.2.3. Intoxicacions per medicaments
 - 2.2.4. Intoxicacions professionals
 - 2.2.5. Intoxicacions domèstiques
 - 2.2.6. Intoxicacions alimentàries
 - 2.2.7. Intoxicació per contaminació química dels aliments.
 - 2.2.8. Intoxicacions ambientals
 - 2.2.9. Intoxicacions per plantes
 - 2.2.10. Picades i mossegades d'animals
 - 2.2.11. Intoxicacions voluntàries
 - 2.2.12. Atesa la substància tòxica
3. Toxicocinètica
 - 3.1. Absorció
 - 3.1.1. Vies d'absorció
 - 3.2. Distribució de tòxics
 - 3.2.1. Transport en la sang i unió a proteïnes plasmàtiques
 - 3.2.2. Distribució en els teixits:
 - 3.2.3. Cinètica de distribució
 - 3.3. Eliminació de tòxics
 - 3.3.1. Excreció renal
 - 3.3.2. Excreció biliar i intestinal
 - 3.3.3. Metabolisme dels tòxics
4. Factors que condicionen o influeixen en la toxicitat
5. Toxicitat per errors en l'administració de fàrmacs
 - 5.1. Recomanacions per a la prevenció d'errors de medicació
6. Prevenció i atenció farmacològica del risc toxicològic

Pacient quirúrgic

1. Planificació i organització del seguiment en el pacient quirúrgic.
- Introducció: Seguretat del pacient i gestió de riscos sanitaris
- Implicació del pacient en la seua seguretat
- Pla d'autoprotecció
- Organització i gestió
- Carta de serveis
- Críters d'inclusió de pacients
- Estructura i tipologies

Organització i funcionament del Bloc Quirúrgic
Programació quirúrgica
Cirurgia programada
Manual d'organització i funcionament

2. Monitoratge de la medicació en pacients intervinguts quirúrgics.

Introducció: Seguretat del pacient i gestió de riscos sanitaris

Implicació del pacient en la seua seguretat

Pla d'autoprotecció

Organització i gestió

Relació del Bloc Quirúrgic amb altres unitats

Cartera de serveis

Criteris d'inclusió de pacients

Estructura i tipologies

Organització i funcionament del Bloc Quirúrgic

Programació quirúrgica

Cirurgia programada

Manual d'organització i funcionament

3. Atenció farmacològica en el pacient quirúrgic. Profilaxi antibiòtica.

Prevenció de la infecció nosocomial

Higiene de l'equip quirúrgic

Llavat de mans quirúrgic

Eliminació de borrissol

Profilaxi antibiòtica i de la endocarditis bacteriana

Prevenció de la infecció de localització quirúrgica

Informació per a pacients i cuidadors.

Ús d'antimicrobians i farmacoresistència: Generalitats

Ús apropiat d'antimicrobians

Tractament

Quimioprofilaxi

Resistència als antimicrobians

Staphylococcus aureus resistent a la meticilina (MRSA)

Enterococos

Política de control d'antibiòtics

Comitè d'Ús d'Antimicrobians

Funció del laboratori de microbiologia

Vigilància de l'ús d'antimicrobians

4. Atenció farmacològica en el pacient quirúrgic. Profilaxi tromboembòlica.

Introducció

Incidència de la malaltia tromboembòlica peroperatòria

Factors de risc de la malaltia tromboembòlica peroperatòria

Grup de risc

Indicació de profilaxi antitrombòtica en cirurgia general

Tipus de profilaxi antitrombòtica

Conclusions

5. Atenció farmacològica en el pacient quirúrgic. Control del dolor postquirúrgic.

Introducció

Definició i prevalença del dolor postoperatori

Causes del tractament inadequat del dolor postoperatori

Morbiditat postoperatòria secundària al dolor i al traumatisme quirúrgic

Aplicació de guies per al tractament del dolor agut postoperatori

Unitats de Dolor Agut

Normes bàsiques per a un tractament adequat del dolor Postoperatori

Resum

Bibliografia

6. Informació-educació del pacient intervingut quirúrgicament.

Drets i garanties dels pacients

Informació sobre les característiques generals de la unitat

Informació detallada sobre el procediment quirúrgic

Consentiment informat

Instruccions i recomanacions

Garanties dels drets dels pacients

Codi Ètic

Guies de pràctica clínic, vies clíniques i protocols

Procediments d'assajos clínics

Llista de preus

Reclamacions i suggeriments

Assegurança de responsabilitat

Arxiu de pàl·lisses

Seguretat del pacient

1. Recursos actuals de les noves tecnologies per a la realitzaci3 del Seguiment Farmacoterap3utic
Exig3ncies sanit3ries d'una societat
Morbimortalidad relacionada amb l'3s de medicaments
Epidemiologia del medicament
Seguiment Farmacoterap3utic
M3todes per al seguiment farmacoterap3utic
Implantaci3 i avaluaci3 del seguiment farmacoterapeutic en pacients hospitalitzats
El pes de les malalties cr3niques en l'3 mbit ambulatori i la necessitat de la continu3tat assistencial
Aportaci3 de les noves tecnologies
Refer3ncies bibliogr3fiques i enlla3sos d'inter3s

2. La hist3ria cl3nica informatitzada. Hist3ria farmacoterap3utica
Prescripci3 i dispensaci3 assistida de medicaments
De la hist3ria cl3nica a la hist3ria de salut electr3nica
Sistemes d'informaci3 sanit3ria com a base per a la hist3ria de salut electr3nica
Hist3ria farmacoterapeutica
Balan3 d'errors en la prescripci3, administraci3 i preparaci3 de medicaments
Prescripci3 i dispensaci3 assistida en recepta m3dica. Sistema de recepta electr3nica
Prescripci3 i dispensaci3 assistida en ordre m3dica hospital3ria.
Responsabilitats legals de l'acc3s a les dades sanit3ries
Refer3ncies bibliogr3fiques i enlla3sos d'inter3s

3. Criteri de selecci3 de la informaci3 cient3fica disponible
M3tode Dader com a exemple de seguiment farmacoterap3utic
Demanda d'informaci3 cl3nica
Temps 2.0: A prop3sit d'una eina per a recopilar not3cies sobre la seguretat dels medicaments
Sistema d'estratificaci3 i ajust poblacional
Refer3ncies bibliogr3fiques i enlla3sos d'inter3s

4. Aplicaci3 dels recursos existents per al desenvolupament del Seguiment Farmacoterap3utic. Registres d'estats de situaci3
Resultats negatius associats a la medicaci3 (RNM)
Sospita i classificaci3 dels RNM
Estat de situaci3
An3lisi i estudi
Refer3ncies bibliogr3fiques i enlla3sos d'inter3s

5. Sistemes de comunicaci3 en la intervenci3 farmac3utica
Context
Pla d'actuaci3
Passos per a dissenyar el pla d'actuaci3
Registres de les intervencions farmac3utiques
Comunicaci3 entre professionals. L'experi3ncia Refar
Comunicaci3 entre professionals. Medafar
Experi3ncies en SFT hospitalari
Refer3ncies bibliogr3fiques i enlla3sos d'inter3s

6. Aplicaci3 de les noves tecnologies a l'educaci3 sanit3ria.
Educaci3 per a la salut en un m3n globalitzat
Mitjans de suport per als consells d'educaci3 sanit3ria
Educaci3 farmac3utica sobre la base de les noves tecnologies
Evoluci3 del sector sanitari i farmac3utic
Refer3ncies bibliogr3fiques i enlla3sos d'inter3s

Selecci3 de medicaments aplicat al seguiment farmacoterap3utic.

1. LA CADENA TERAP3UTICA DEL MEDICAMENT.

- 1.1. La primer etapa 3s el diagn3stic cl3nic
- 1.2. La segona etapa 3s la prescripci3 de medicaments
 - 1.2.1. Fases en l'elecci3 d'un tractament
 - 1.2.2. Exemple de selecci3 d'un tractament de primera elecci3
- 1.3. La tercera etapa 3s la dispensaci3 del medicament
 - 1.3.1. La dispensaci3 farmac3utica
 - 1.3.2. Indicaci3 farmac3utica
 - 1.3.3. Seguiment farmacoterap3utic (SFT)
 - 1.3.4. Autocura de la salut
 - 1.3.5. Informaci3 al pacient
- 1.4. La quarta etapa 3s l'administraci3 de medicaments
- 1.5. La cinquena etapa 3s el seguiment cl3nic del pacient i la seua medicaci3
- 1.6. Factors que contribueixen a l'3s incorrecte dels medicaments
- 1.7. Mesures per a millorar l'3 racional dels medicaments

2. INFORMACI3 SOBRE EL MEDICAMENT.

- 2.1. Fonts d'informaci3 disponibles en Farmacologia
- 2.2. Bases de dades de medicaments

- 2.2.1. Bases de dades biomèdiques d'accés gratuït
- 2.2.2. Bases de dades biomèdiques d'accés restringit
- 2.2.3. Altres fonts d'informació científica medicaments
- 2.2.4. Avaluació de medicaments
- 2.2.5. Lectura crítica de la literatura 66
3. GUIES FARMACOTERAPÈUTIQUES. L'EINA PER A LA SELECCIÓ DE FÀRMACS.
- 3.1. Tipus de guies farmacoterapèutiques
- 3.2. Contingut de la guia
 - 3.2.1. Guia estructurada per grups / subgrups terapèutics
 - 3.2.2. Guia estructurada per patologies
 - 3.2.3. Annexos
 - 3.2.4. Destinataris
 - 3.2.5. Responsables de l'elaboració de la guia farmacològica.
 - 3.2.6. Finançament.
 - 3.2.7. Actualització de la guia.
 - 3.2.8. La guia a l'hospital.
 - 3.2.9. Impacte real de la guia farmacològica en la pràctica clínica.
- 3.3. Models per a la selecció i adquisició de medicaments
 - 3.3.1. El model tradicional
 - 3.3.2. Sistema de Guia Farmacoterapèutica
 - 3.3.3. Concursos de medicaments
 - 3.3.4. Metodologia SOJA
 - 3.3.5. Altres mètodes per a la selecció de medicaments
4. FARMACOVIGILÀNCIA. EFECTES ADVERSOS I INTERACCIONS.
 - 4.1. Termes i conceptes
 - 4.2. Classificació de les reaccions adverses a medicaments
 - 4.2.1. Segons la relació amb la dosi:
 - 4.2.2. Segons la gravetat de la reacció adversa:
 - 4.2.3. Categories de causalitat de reaccions adverses a medicaments
 - 4.3. Notificació de les reaccions adverses
 - 4.4. Punts a considerar quan s'avalua la causalitat.
 - 4.4.1. Factors que poden ajudar a avaluar el paper del medicament en l'aparició de la reacció adversa (RAM):
 - 4.4.2. Tipus reaccions adverses
 - 4.4.3. Com identificar RAMs?
 - 4.4.4. Com notificar?

Atenció farmacèutica en malalties rares.

Les malalties rares.

- 1.1 Definició i tipus.
- 1.2 Característiques generals.
- 1.3 Sistemes de Classificació de EERR (Terminologia OMIM i ORPHA)
- 2 Problema tica i polítiques aplicades en malalties rares
- 3 Organismes, xarxes, portals sanitaris i institucions relacionades amb les malalties rares
- 4 Els medicaments orfes
 - 4.1 Legislació sobre MMHH
 - 4.2 MMHH a la UE
- 5.-El paper del farmacèutic en les malalties rares
- 6.- Atenció farmacèutica (AF) al pacient amb ER.
- 7.-Característiques específiques de la gestió farmacèutica hospitalària de MMHH

TREBALL FINAL MÀSTER

1. Introducció.
2. Hipòtesis i objectius.
3. Material i mètodes.
4. Resultats
5. Discussió

PROFESSORAT

María Carmen Carrián Carrián

Farmacèutica Adjunta. Departament de Salut València - Clínic - Malvarrosa de la Generalitat Valenciana

Julio Cortijo Gimeno

Catedràtic. Departament de Farmacologia. UV. Fundació Investigació del Consorcio Hospital General Universitario de Valencia.

Ricardo Guijarro Jorge

Catedràtic de Universidad. Departament de Cirurgia. Universitat de València. Jefe Servicio Cirugía Torácica. Consorcio Hospital General Universitario de Valencia..

Ezequiel Martí Bonmati

Javier Milara Payá

Farmacéutico especialista adjunto en el Servicio de Farmacia del Consorcio Hospital General Universitario de Valencia. Doctor en Farmacia. Investigador Senior Miguel Servet ISCIII.

Federico Vicente Pallardó³ Calatayud

Catedrático/a de Universidad. Departament de Fisiologia. Universitat de València

Ricardo Rubini Puig

Profesor Asociado/a Asistencial de Ciencias de la Salud. Departament de Medicina. Universitat de València. Jefe de Servicio de Urgencias. Consorcio Hospital General Universitario de Valencia..

María Jesús Sanz Ferrando

Catedrática. Departament de Farmacologia. UV. Instituto de Investigación Sanitaria IIS INCLIVA.

José Luis Trillo Mata

DS Valencia-CIÁnico

OBJECTIUS

Les sortides professionals que tÀ el curs sÀn:

L'actualitzaciÀ farmacoterÀutica Às una Àrea imprescindible dins dels serveis de farmÀcia dels hospitals. Amb la finalitat de dur a terme un programa d'actualitzaciÀ sobre farmacoterÀpia, perÀ orientat a l'atenciÀ farmacÀutica i el seguiment farmacoterÀutic, la Universitat de València compta amb el Màster Propi en AtenciÀ FarmacÀutica HospitalÀria.

El Màster Propi en AtenciÀ FarmacÀutica HospitalÀria tambÀ ofereix una actualitzaciÀ de les Àltimes novetats en l'abordatge de certes patologies infeccioses i de nous fÀrmacs en constant desenvolupament, com els immunosupresors. A mÀs, ofereix un ampli coneixement sobre el seguiment de pacients tractats a l'hospital, tant d'urgÀncies com de vigilÀncia intensiva, i incloent a pacients que han sigut tractats quirÀrgicament. A mÀs, no sols se centra la formaciÀ en el coneixement del medicament Ànicament, sinÀ principalment en el pacient hospitalitzat a tractar.

MitjanÀnt el Màster Propi en AtenciÀ FarmacÀutica HospitalÀria, els professionals que el cursen adquiriran els seg¼ents coneixements:

- Aprenderan l'aplicaciÀ de les noves tecnologies en el seguiment farmacoterÀutic, aixÀ com els criteris de la selecciÀ de fÀrmacs aplicats tambÀ al seguiment farmacoterÀutic.
- Que el professional sanitari especialitzat en farmÀcia tinga una formaciÀ exhaustiva en aquest camp i que estiga al dia de les diferents alternatives terapÀutiques.
- A mÀs, el farmacÀutic ha de ser capaç d'aplicar les noves tecnologies en el seguiment farmacoterÀutic, a mÀs aprendre els criteris de selecciÀ de fÀrmacs aplicats tambÀ al seguiment farmacoterÀutic.

El Màster de FormaciÀ Permanent en AtenciÀ FarmacÀutica HospitalÀria centra el seu objectiu a ser una sistematitzaciÀ en atenciÀ farmacÀutica en hospitals, prestant especial atenciÀ als aspectes de seguiment fÀrmacoterÀutic, emplene terapÈutic i adaptaciÀ a les noves tecnologies del servei de farmÀcia dels hospitals. Els temes que en ell s'aborden no sols sÀn de gran interÀs, sinÀ ofereixen una actualitzaciÀ imprescindible per al professional sanitari encarregat, ja que la creixent complexitat farmacoterÀutica i l'apariciÀ de nous fÀrmacs per a determinades patologies representen un avanç fonamental en els tractaments.

Al mateix temps, el Màster de FormaciÀ Permanent en AtenciÀ FarmacÀutica HospitalÀria posa èmfasi en la necessitat que la prescripciÀ d'aquests fÀrmacs ha de ser totalment encertada, al mateix temps que ha de seguir-se de prop la utilitzaciÀ d'aquests per part del pacient amb la finalitat que aconseguisca els objectius del tractament i alhora evite possibles efectes adversos.

Avantatges de cursar el Màster de FormaciÀ Permanent en AtenciÀ FarmacÀutica HospitalÀria:

1. Comptar amb una actualitzaciÀ dilatada sobre les noves terÀpies biolÒgiques, de manera que el farmacÈutic estiga al dia de les diferents alternatives terapÈutiques
2. Tindre un coneixement de l'aplicaciÀ de les noves tecnologies en el seguiment farmacoterÀutic, així com els criteris de selecciÀ de fÀrmacs aplicats tambÈ al seguiment farmacoterÀutic.
3. Ofereix un coneixement holístic en temes que abasten des de la terÀpia infecciosa, les terÀpies biolÒgiques i immunodepressors, urgÈncies i vigilÀncia intensiva, així com la nutriciÀ artificial, toxicologia, així com atenciÀ farmacÈutica hospitalÀria i atenciÀ farmacÈutica en malalties estranyes. Dins dels temes del Màster tambÈ s'inclou, per descomptat, al pacient quirÀrgic, noves tecnologies aplicades al SFT i conÈixer la selecciÀ de medicaments aplicats a la SFT.
4. A l'Èsser un curs online Ès totalment compatible amb l'activitat laboral.

La metodologia d'estudi consistirà a prendre com a referència de treball el mòdul didàctic que es publicarà pels professors del mòdul. A partir d'ací, l'alumne tindrà com a element de desenvolupament de la matèria l'Aula Virtual del curs on se li faran constar els manuals i estudis complementaris, el Fòrum de Debat on els professors del mòduls aniran fent aportacions per a complementar la matèria i l'apartat de Tutories de l'Aula Virtual on podran consultar directament amb els professors els possibles dubtes que pogueren tenir.